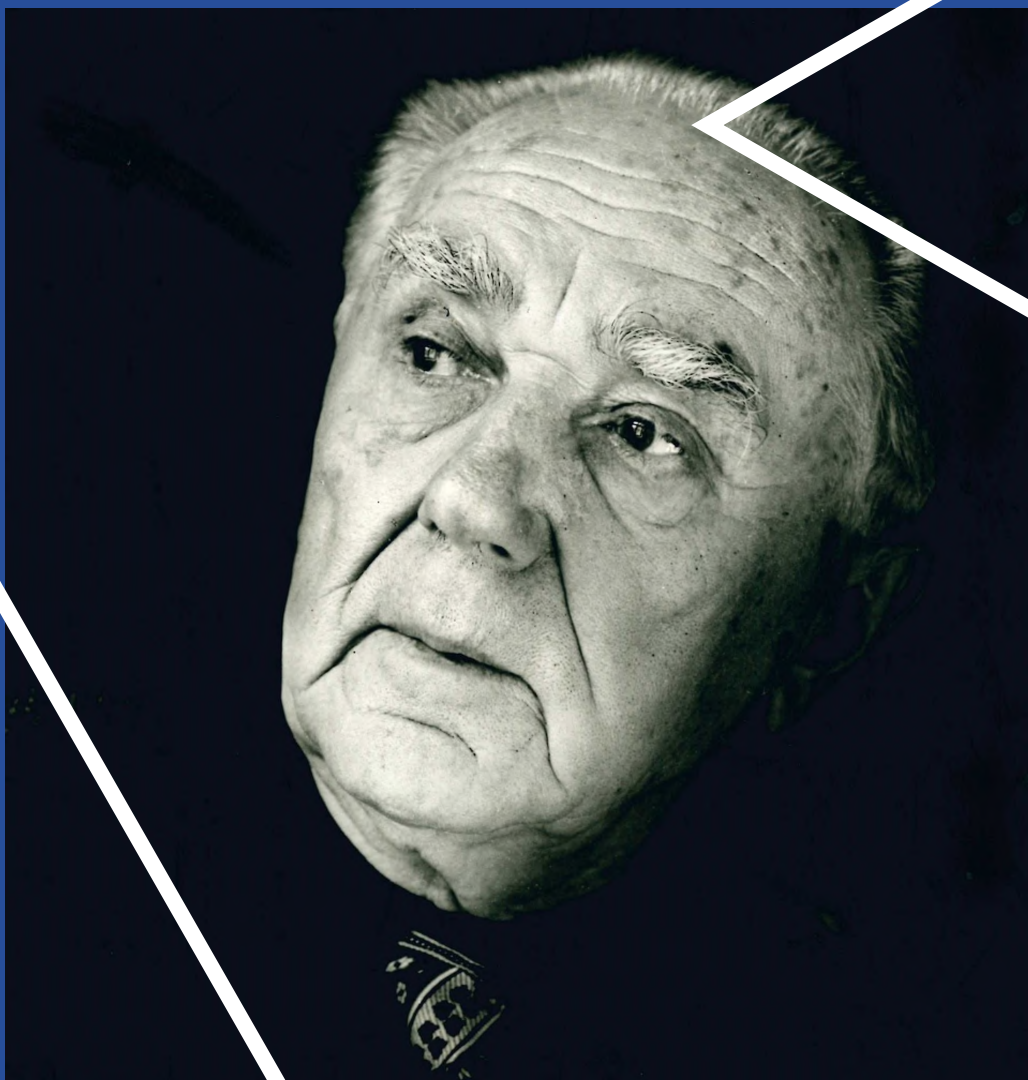

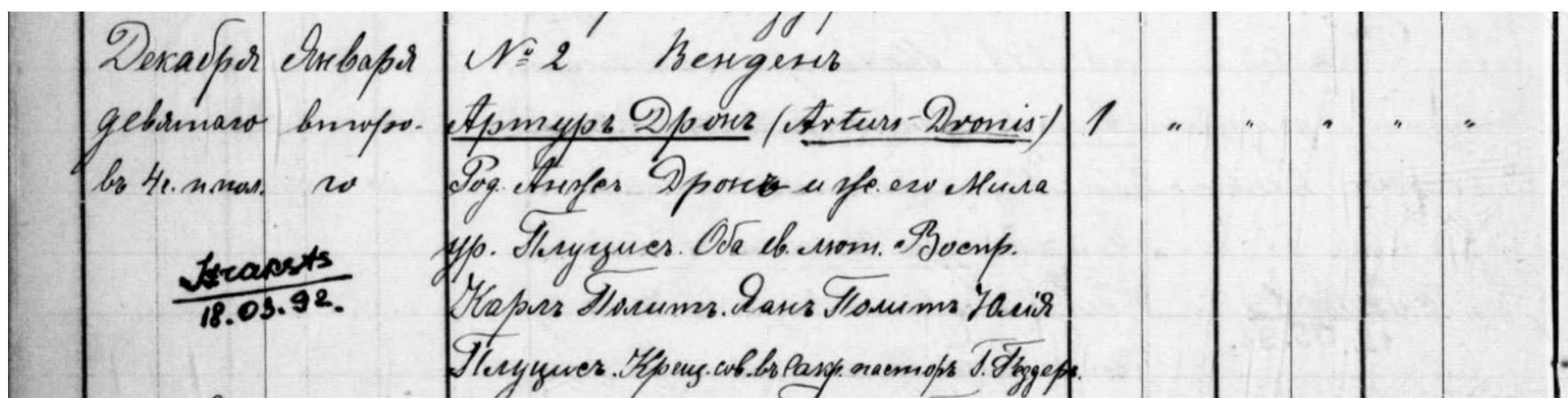

ARTŪRS DRONIS

(1904-1995)

**Veltījums mākslinieka un skolotāja
120 gadu jubilejai**

Dzimis 1904. gada 22. decembrī Cēsīs Anša (arī Andžs) un Mīles (dzimusi Plūcis) ģimenē, mājā Pļavas ielā.

Dzimšanas un kristību ieraksts Cēsu lauku draudzē. 1905. gads.

Fotogrāfija publicēta laikrakstā "Druva" Nr. 36 (2012, 2. marts), 11. lpp.

Mācījies Cēsu 1. pamatskolā, sākumklasēs tā dēvētajā Zariņa skolā (par godu tās ilgstošajam vadītājam Indriķim Zariņam), kad skolas ēka atradās pretim Jāņa baznīcai Torņa ielā 3, vēlāk – ēkā Gaujas ielā 17.

Skolas ēka Torņa ielā 3.

Fotogrāfs: Ludvigs Borevics (Borewitz, 1875–1913).

1920.–24. mācījies Cēsu amatniecības skolas Dekoratīvās mākslas nodaļā, lai izmācītos par daiļkrāsotāju. Pedagogi: Augusts Julla, Kārlis Baltgailis, Kārlis Brencēns u. c.

*Skolas ēka – Skolas ielā 6.
Fotogrāfs: nezināms.*

Paklausot K. Brencēna aicinājumam, kopā ar Vili Vasariņu un Arnoldu Vilkinu pārcēlās uz Rīgu un Ludolfa Liberta vadībā uzsāka darbu Nacionālajā operā pie dekorācijām.

K. Brencēna pamudināts, Arturs Dronis iestājās Latvijas Mākslas akadēmijā, ko pabeidza 1934. gadā ar diplomdarbu “Lauku idile”, kura modele bija mākslinieka nākamā dzīvesbiedre Vera Jakobīne Biseniece.

*Akadēmijas students Arturs Dronis.
Fotogrāfija publicēta laikrakstā
“Padomju Druva” (1989, 21. decembris).*

«Lauku idille». Diplomdarbs. Atrašanās vieta nezināma.

*Fotogrāfija no mākslinieka 75 gadu
jubilejai veltītās izstādes kataloga.*

1935. gada 24. augustā Alojā tiek dibināta Artura un Veras Droņu ģimene. Pēc laika ģimenes pulciņam pievienojas dēls Jānis un meita Dagnija.

■ Skolotāji Vera un Artūrs Droņi pēc aiziešanas pensijā. 1966. gads.

■ A. Droņa gleznotais sievas Veras portrets.

Fotogrāfijas publicētas laikrakstā "Druva" Nr. 36 (2012, 2. marts), 11. lpp.

Kopš 1936. gada strādājis par skolotāju Cēsu 2. pamatskolā, no 1944. gada – Cēsu 1. vidusskolā.

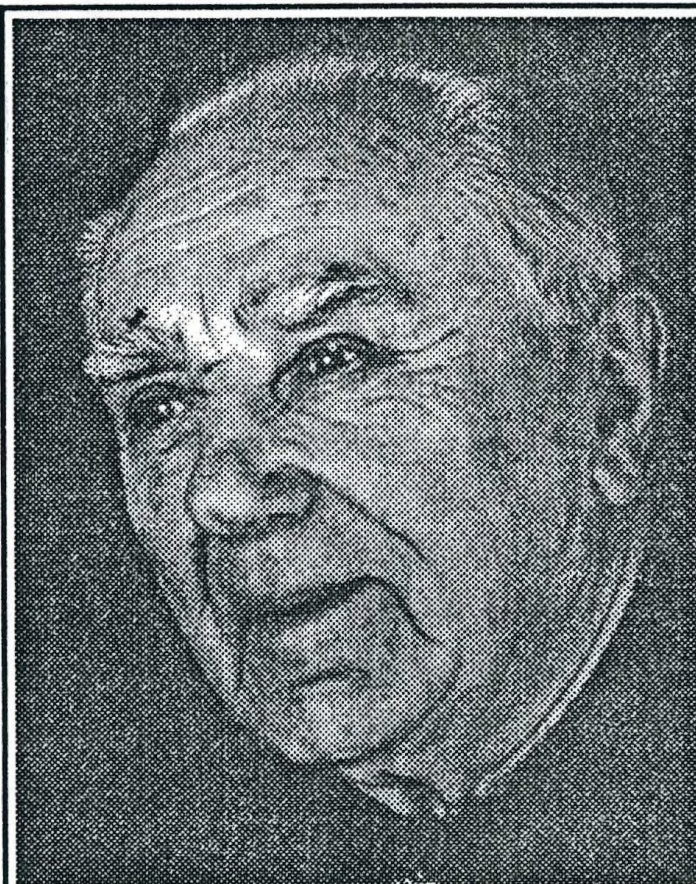

■ Artūrs Dronis zīmēšanas stundā Cēsu 1. vidusskolā.

Fotogrāfijas publicētas laikrakstā "Druva" Nr. 36 (2012, 2. marts), 11. lpp.

Droņa ģimenes kapavieta
Cēsu Meža kapos

Artūrs Dronis
1904.g. 22. XII - 1995.g. 28. II

Atvadu vārdi

Ir cilvēki, kuru klātbūtne izraisa mūžības sajūtu. Grūti iedomāties, ka arī viņi kādreiz var mūs atstāt bez sava valdzinošā gara spēka un mūžīgās jaunības eliksīra.

Tāds bija mākslinieks un skolotājs Artūrs Dronis. Skolotājs mums visiem. Ne tikai bērnībā, mācoties vilkt pirmo līniju uz mākslas sapratni. Savā būtībā Artūrs Dronis visu savu mūžu bija skolotājs. Klusa pietāte un aktīva darbība Cēsu mākslas dzīvē, neuzkrītoša klātbūtne un domu biedrus piesaistošs gars. Kā bites uz ziedu, tā gara dzīves alkstošie tiecās pie viņa. Jaunība, kas viņā nekad nebeidzās, reizēm izskanēja Artūra dziedātajā dziesmiņā - "Baudi zaļo jaunību, nebēdā par nedienu..."

Artūrs Dronis nepazina vientulību. Draugu klātbūtne un viņu domas apņēma sirmo mākslinieku līdz mūža pēdējai dienai.

Laime ir iemantot tos, kurus mīli. Šī mīlestība bijusi abpusēja. Tā nekad neaizmirstas, bet ar gadiem, attīroties no ikdienas sīkumiem, paliek liela savā dvēseles skaidrībā.

Artūrs Dronis paliks ar mums. Paliek viņa darbi - viņa acīm redzētās Cēsis un laikabiedri tajās. Nekad nezudīs arī viņa dzīves mācītā augstākā likumība - gara spēks.

*Artūra Droņa mūžu dziļā
cieņā pieminot,
Cēsu muzeju apvienība,
Cēsu pilsētas dome,
Cēsu rajona padome*

No Artūra Droņa atvadoties

Ja būtu pavisam, pavisam īsi par mākslinieku Artūru Droni jāizsaka pats raksturīgākais, es teiktu - Artūrs bija saulains, saulains kā Gaujas leja viņa gleznās. Tādam raksturam nepiedienas dusmas, vēl mazāk naidis un ilgi turēts naidīgums. Tādēļ man pat grūti iedomāties, ka viņam varētu ilgstoši naidnieki būt.

Lai nu kāda šī pasaule, tāds tikums kā uzticība tomēr reizēm tiek atalgots. Artūrs bija uzticīgs savai dzimtajai pilsētai, Cēsīm, Cēsu novadam. Arī tādēļ mēs izjutām pret viņu dziļu cieņu ne tikai kā pret dzimtu, bet arī uzticīgu cēsnieku. Dzimtenes mīlestība jau sākas no dzimtās vietas mīlēšanas, cienīšanas un kalpošanas tai. Kad novada pētnieki veidos plašāku Cēsu novada kultūras vēsturi, bez Droņa gleznotajām novadnieku ģimeņmēm tas iespējams nav. Ar atdevīgu prieku, bez diplomēta mākslinieka ieturības viņš tik daudzus ir lūdzis "pasēdēt", lai uz audekla paturētu vairāk no portretējamā rakstura nekā to spējis fotogrāfs ar labu filmu. Ir tikusi veidota un mums mantojumā palikusi personu, novadnieku galerija.

Vai nav svarīgi jau skolā apgūt kaut nelielu prasmu līnijas vilkt, figūru un ēnas uz papīra pārceļot. Labi to

spēj iemācīt skolotājs, pats mākslinieks, bet vislabāk - iecietīgs skolotājs, ar smaidu, bez īgnuma. Ne desmiti, bet simti bijušie skolēni ar labu atceras bijušo skolotāju Droni. Ne katram skolotājam tas dots.

Nesaku, ka tas labi vai slikti, bet Dronis visu mūžu palika uzticīgs savai saulainajai krāsu gammai un reālai uztverei. Tas sakņojās viņa pasaules uztverē un sagādāja mums prieku, itin kā arī rudenīgā istabā ienesot saules staru.

Man pašam šodien gribas pieminēt vēl kādu sirsnīgu iezīmi: pie Artūra varēja mājīgi pasēdēt un pārcilāt dzīvi. Kā tik ilgus gadus redzīgi dzīvojis, spēja no sakrātā bez skopulības pieredzēto dāvēt arī citiem. Vispār Artūram piemita ne pārāk bieži sastopamais dāvināšanas prieks. Daudzi kā mīļu piemiņu glabās viņa audeklus.

Bet visam, kam sākums, ir arī beigas. Kad saule debesīs nostāigājusi pilnu loku, tā aiziet atpūsties aiz apvāršņa. Šodien atvadāmies no cilvēka, kura darbi, balss vēl ilgi atbalosies gan paziņu lokā, gan Cēsu novadā, pēdējā pusgadsimta novada kultūras vēsturē.

Paldies, Artūr, ka tu biji starp mums!..

Miervaldis Birze

Gleznrotājam, vecmeistaram Artūram Dronim 22. decembrī kārtējā gadskārta. No paaudzes paaudzē esam lepojušies ar to, ka Maestro ir bijis un palicis īstens cēsnieks.

Toreiz, pirms 89 gadiem, viņa vecāki Mile un Andžs Droņi turpat Pļavas ielā 8 pašu celtā mājiņā pirms Ziemassvētkiem sagaidīja visjaukāko dāvanu - otro dēlu ģimeņē.

Kā lielos svētkos Artūra Droņa apaļās jubilejas pulcinājušas mākslas draugus Cēsu muzejā. Tur kopā sanāksim nākamgad. Taču draugi, paziņas, bijušie audzēkņi no tuviņas un tālienes ik gadus sveic Maestro viņa dzimšanas dienā. Arī mūsu "Druvas" slejās Artūra Droņa jubilejas atceramies ne tikai ik pēc pieciem gadiem. Laikam daudzi ar prieku

nesen lasīja Dinas Kļaviņas piezīmes par kultūras festivālu Vācijā, Ahimā. Tur izstādē Artūra Droņa gleznas vēlējušies pirkt vairāki mākslas pazinēji.

Gan mākslinieka 75, gan 80 gadu jubilejas gaidās pierakstīju viņa stāstītās atmiņas. No pirmās burtnīcas vairāki fragmenti "Druvā" jau publicēti. Šoreiz neliels gabaliņš no otrās atmiņu burtnīcas. Nodaļas virsraksts - "Dekorators".

Gana paliek vēl nepublicētu atmiņu pierakstu. Tie lai gaida savu kārtu nākamajās jubilejās. Arī "Druvas" redakcijas darbinieku vārdā sveicot Maestro dzimšanas dienā, nododam lasītājiem vienu viņa atmiņu lappusīti, kas pierakstīta 1984. gadā.

R. Brengmane

DEKORATORS

Pats sevi par dekoratoru neuzskatu. Mācījies to lietu gan esmu. Akadēmijā arī sāku vispirms pie Kugas dekoratīvajā meistardarbnīcā. Bet pēc tam pārgāju uz Eliasa figurālo meistardarbnīcu un to beidzu. Pati lielākā skola dekoratora būšanā bija opera. Tur gan pirms akadēmijas, gan studiju laikā nostrādāju deviņus gadus par dekorāciju izpildītāju.

Cēsis atgriezās 30. gadu vidū. Bija tāda kā draudzība ar režisoru Alfrēdu Zommeru. Draugu būšanā bija jāizpalīdz. Zommers lepnas izrādes Cēsis iestudēja, aicināja viesoties arī aktierus no Ri-

gas. Saprašanās ar režisoru bija laba. Līdzekļi dekorācijām gan bija pieticīgi. Jau najām izrādēm bija jāmeklē, ko no iepriekšējām var piemērot, pārtaisīt. Tā tas bijis visu laiku, Cēsis par dekoratoru strādājis.

Kara gados Cēsis vienīgais kolektīvs, kas kaut ko darīja kultūras ziņā, bija teātris Zommers vadībā. Iestudēja galvenokārt klasiku darbus. Tie gāja cauri. Atceros "Svētkus Skangalē", "Cilvēks grib dzīvot".

Laikam pēdējais mūsu kopējais darbs ar režisoru Zommeru bija opera "Aļeko" 1952. gadā. Zommers dzīvesbiedre bija diezgan sla-

vena aktrise Velta Vernere. Vairākkārt esmu Bērzaines kapos meklējis Zommers atdusas vietu, bet nevaru atrast. Radu jau viņam te vairs nav.

Jānis Rozenbergs uzskatāms par pēckara gadu galveno dekoratoru kultūras nama dramatiskajam kolektīvam, vēlāk Veidenbauma Cēsu tautas teātrim. Pēc Rozenberga par dekoratoru nāca Arnis Amoliņš. Taču man tāpat reizi pa reizei nācās izpalīdzēt. Atteikt jau man vienmēr bijis grūti. Tā nu izrādās, ka esmu bijis dekorators vairākām slave nām izrādēm. Tā pati opera "Aļeko". Pēc tam ne reizes Cēsis nav iestudēta opera ar saviem solistiem, simfonisko orķestri, savu kompo-

Attēlā: A. Dronis (pirmajā rindā no labās) paziņu vidū 20. gados.

nistu. Ap to pašu laiku (50. gadu sākumā) kultūras nama taisīja dekorācijas Puškina "Stacijas uzrauga meitai", Raiņa "Pūt, vējiņi", Goldoni "Mirandolīnai". Laikam viena no pēdējām bija Aspazijas "Vaidelotes" izrāde (1967. gadā). Tai dekorācijas bija jāveido vairākos variantos. Skatuves variants - pirmais. Bet atbildīga būšana - brīvdabas variants. Pie tam tā bija nakts izrāde ar speciālu izgaismojumu, ainas izkārtāja dažādās vietās, ne tikai uz brīvdabas estrādes.

Izrādes režisors bija Emīls Krastiņš, komponists - Arvīds Krastiņš.

Ar režisoru Emīlu Krastiņu daudzus gadus kopā strādājām. Viņš bija sapulcinājis istus teātra mākslas draugus remonta un celtniecības pārvaldes dramatiskajā kolektīvā. Laikam gan es biju vienīgais dekorators visiem šī kolektīva iestudējumiem. Un to bija daudz, jo režisors un aktieri strādāja cītīgi.

Ar materiāliem, protams, bija ļoti grūti. Sapratāmies, gudrojām un no mazuma

iztaisījām tā, ka apmierinājām gan aktierus, gan skatītājus. Vienmēr jau bija jāņem vērā arī tas, ka ar izrādēm jābrauc uz lauku klubiem.

Tātad - nekāda liela aicinājuma būt par dekoratoru nav bijis. Bet, kad atskatās, tad tepat Cēsis vien iznācis diezgan daudz šai būšanā strādāt. Parakņājos savā arhīvā, bet atradu tikai "Vaidelotes" un "Mirandolīnas" skices.

Piecpadsmiit mākslinieki un viņu darbu izstāde Cēsīs

Pie ieejas Cēsu pilsētas II. pamatskolā jau divas nedēļas plīvo valsts sarkanbaltsarkanais karogs, liecinādams par kādu svarīgu notikumu mūsu pilsētas dzīvē. Šis notikums: Cēsu mākslinieku grupas darbu izstāde, kuŗu minētās pamatskolas telpās svinīgi atklāja Ziemassvētkos. Izstāde, kuŗā piedalās 15 mākslinieki ar 190 darbiem, modinājusi dzīvu interesi Cēsu un apkārtnes sabiedrībā. To pierāda kuplais apmeklētāju skaits un pārdoto darbu daudzums. Aplūkojot izstādītos darbus kataloga kārtībā, vispirms jāapstājas pie Mildas Brutanes stenda. Viņas keramika (šķīvji, vāzes, podi u. c.) valdzina ar glīto izstrādājumu un latvisko rakstu. Gandrīz visi izstādītie priekšmeti, skaitā 60, pārdoti. Māksliniece šoreiz reprezentējas arī kā gleznotāja, izstādīdama jaukus akvareļus. Ļoti raksturīgi ir dažu veco Cēsu celtnu gleznojumi. Smalkas, mākslinieciskas gaumes, apdvestas ir Margrietas Celmiņas dabas ainavas. Kā peizažiste viņa noteikti ierindojama spēcīgāko talantu vidū. Apdāvināts žanrists ir Artūrs Dronis. Viņa gleznas iepriecina ar svaigām, dzīvām krāsām un nevainojamu kompozīciju. Žanis Fogelmanis izstādījis glītus spalvas zīmējumus. Ar trim darbiem figūru žanrā piedalās Veronika Jānēlsiņa. Viņas gleznojumi atšķiras no citiem ar tehnikas īpatnību. Labākais ir „Azāids”. Izcilu vietu izstādē ieņem Kārlis Krauze ar saviem ofortiem

(„Saules kauja”, „Strēlnieki” u. c.). Jauns iesācējs glezniecībā ir Arnolds Mazītis. No izstādītiem darbiem labākais ir portrets „Aina”. Redzams, ka autors šim tematam piegājis ar lielu sirsnību. Tikami krāsu izvēlē un pārdomātā saceļumā ir Aleksandra Rišova akvareļi. Dekoratīvā noskaņā gleznotas Jāņa Rozenberga dabas ainavas. Hugo Sika un Arnolds Vilkins, liekas, šai izstādei nav devuši savus labākos, izteiksmīgākos darbus. Starp Roberta Sniķera darbiem izceļas N. Kdzes portrets. Vilis Vasariņš devis vairākas temperas nevainojamā izpildījumā. Ar pāris skulptūrām izstādī kuplinājuši Kārlis Jansons un Hermanis Kārklīšs. Izstāde būs atvērta līdz 10. janvārim. Ieteicams pasteigties to apmeklēt. —rj.

A. Droņa glezna.

Cēsu mākslinieku izstādē 2. pamatskolā.
1937. gada 6. janvārī.

Gleznu savā īpašumā ieguvusi
Cēsu Valsts ģimnāzija (tagad Draudzīgā
Aicinājuma Cēsu Valsts ģimnāzija)

Mākslas izstāde Cēsīs

Cēsu mākslinieku grupā 5. darbu izstādei izcili nozīmīgi piešķirtas apstākļi, kā izstādē piedalās arī mūsu jauno mākslinieku audzinātāji — vecmeistari: prof. R. Zarīņš un K. Brenčēns. Pirmais izstādījis vairākus ofortus, bet otrais — lielāka formāta gleznu „Cēsis”. Kā viesi izstādē vēl piedalās: E. Šveics, H. Markvarts, P. Šprenks (cēsniekus var interesēt divas viņa gleznas „Pie Cīrulišiem” un „Pie avota Cīrulišu Gaujmalā”), A. Skride un R. Aboltiņš ar skulptūrām — miniatūrām. Nezin, kādēļ pēdējais ieskaitīts „viesos”, jo cēsnieki viņu ar pilnu tiesību var saukt par savu mākslinieku (A. dzīvo Cēsīs, un viņa skulptūras grezno pilsētas parkus). Pašu cēsnieku grupā nav notikušas nekādas personālas pārmaiņas. Totiesu savā mākslā viņi stipri progresējuši. Izstādītie darbi liecina, ka starplaikā starp 4. un 5. izstādi Cēsu mākslinieki cītīgi strādājuši, cenzdamies pēc lielākas pilnības. M. Brutānes keramika (šķīvji, vāzes, podi u. c.), liekas, uzrāda lielāku krāsu bagātību un formas dažādību. Māksliniece turpinājusi izkopt savas spējas arī glezniecībā, un viņas akvareļi jau liecina par zināmu meistarību. Sevišķi tas sakāms par Cēsu veco celtnu gleznojumiem. K. Krauzes oforti saista ar idejisko saturu un nevainojamo tehnisko apdari. Izstādē visvairāk dabas gleznojumu. Šai glezniecības nozarē Cēsu mākslinieki iet katrs savu ceļu kā tematu izvēlē, tā kompozīcijas un tehniskā izpil-

Cēsu mākslinieku grupas IV. izstāde.

Cēsu pilsēta ar savu skaisto, dabas apveltīto apkārtni izaudzinajusi ne vienu vien ievērojamu mākslinieku. Sevišķi Cēsis var lepoties ar kuplo gleznotāju saimi, bet cēsnieki sev iekarojuši cienīgu vietu arī citās tēlojošās mākslas nozarēs. Laiku pa laikam Cēsu mākslinieki, kas izklīduši pa visu Latviju, pulcējas vienkopus savā dzimtajā pilsētā, lai vietējai sabiedrībai rādītu savus sasniegumus. Līdz šim jau notikušas Cēsu mākslinieku grupas trīs darbu izstādes. Visas tās iemantojušas sabiedrības vislielāko atzinību. II. Ziemassvētkos, 26. decembrī, plkst. 11 dienā pilsētas II. pamatskolas telpās notiks

Cēsu mākslinieku grupas IV. darbu izstādes atklāšana. Izstādes protektorātu uzņēmusies Cēsu pilsētas valde. Izstādē piedalās šādi mākslinieki: M. Brutane, M. Celmiņa, A. Dronis, Z. Fogelmanis, K. Jansons, V. Janelis, H. Kārklis, K. Krauze, A. Mazītis, A. Rišovs, J. Rozenbergs, H. Sika, R. Sņķers, V. Vasariņš, A. Vilkins. Izstāde būs atvērta līdz 1937. g. 10. janvārim, katru dienu no pl. 10—15. Ieejas maksa: atklāšanas dienā Ls 1.—, pārējās dienās Ls 0,50, skolniekiem un kareivjiem Ls 0,20, grupās Ls 0,10.

Cēsu Vēstis Nr. 181 (1936, 18. decembris), 2. lpp.

dijuma ziņā. Jaukus dabas skatus izstādei devuši: M. Celmiņa, A. Dronis, J. Rozenbergs, V. Vasariņš, A. Vilkins, R. Sņķers, A. Rišovs, H. Sika, A. Mazītis un L. Alksnis. Uzticīgs spalvas zīmējumiem palicis Ž. Fogelmanis. Skulptūrām izstādi kuplinājuši K. Jansons un H. Kārklis. Vērtīgā izstāde, kuru katram ieteicams apmeklēt, būs atvērta līdz 24. aprīlim,

Cespaidi Zehsu mahfflineefu grupas istahde.

Zehsu mahfflineefu grupa pilsehtas II. pamatskola Raunas eelā 7 atwehrusi fawu 3. darbu istahdi. Istahdes atklahšanas deenā pilsehtas galwa R. Kaune, apweizot mahfflineefus, isteizis preefu, ka wini daudf mantojuschi no Zehsu flaisas dabas eetesmes. Upstatot istahdi, teefcham jaatsihst, ka Zehsu mahfflineefus stipri eetesmejus dsmits pilsehtas flaisa apfahrtne. Par to leezina pat Mildas Kalninas Brutanes istahditee teramiskas weidojumi, furu glasura tif jaukt atspihd Gaujas meschu filums. Ihpatneja uri fcho istrachdajumu kompozizija. Sewischki spilgti Zehsu dabas eetesme parahdas Jahna Rosenberga darbos. Winsch istahdijs wefelu rindu Gaujas ainawu. Reti dschwās trahfās parahdita Gauja pee Zehsim un tuwafajā aplahrtne. Ja Eduardu Treumani dehwejam par Gaujas dsejneefu, tad Jahni Rosenbergu ar pilnu teefibu waram dehwet par Gaujas glesnotaju. Gauju glesnojis ari **Arturs Dronis**, bet wina stiprā puse ir portreti,

figuralā glesneeziba. Schini wirseenā Drona talants wehl aug un fola jaunus atklahjumus. Ar glihteem grafiskeem sihmejumeem representante Schanis Fogelmanis. Ihsts grafiskas mahfflas meistars ir Karlis Krause, bet wina talants atrod isteifmi ari atwaretos un zitos glesneezibas weidos. Atwaretglezneezibu, leelas, sewischki eemihlojis Aleksandrs Rischows. Jautās, flaidrās trahfās winsch filsejis Raunas upes leju. Pahris darbus istahdei dewis Hugo Sihla. Par sinamu wirtuositati leezina glesna „Riga seemā“. Roberts Sniers ar daschām studijām apleezina fawu ustizibu wezmeistareem. Wilis Wafarinsh ar „Jachtu“ un zitām glesnām itlā mefle jaunus zelus glesneezibā. Ihpatnejs glesnotajs ir Arnolds Wilkins, bet wina ihpatniba ir peewilziga. Slats labprahst fawejas pee wina glesnām. Betdsot ihfo rezensiju, waru tifat eeteift wiseem fcho istahdi apmeklet. Istahde buhs atwehrtā lihds 6. janwarim katre deenu no

pl. 10—16.

R. J.

Pirmee „gabju putni“. Scho wafar Zehsis waj tuwafajā aplahrtne fawu brihwolatu pawadija wairaki mahfflineefi: Adolfs Kastinsch un Mariss Wehtra (Diparos), Jahnis Sarinsch (Murelejas), Beatrise Wihgners (Latw. Sarkana Krusta sanatorija), glesnotaji Jahnis Rosenbergs, **Arturs Dronis** u. z. Dehdejee diwt gatawojas fhogad absolwet Mahfflas akademiju un wifu wafaru wini seedojuschi darbam. Tagad leelafā dafa fcho eewehrojamo wafarneefu jau atstahjust Zehsis, bet pahrejee muhsu furortu atstahs riht waj pariht. Mahfflineefi ir pirmee „gabju putni“, kas wehsta, ka tuwojas rudens. Ihfi pirms atbrauffšanas muhsu lihds

strahdoneefam wehl isdewās fastapt glesnotaju Jahni Rosenbergu, kusch no Zehsim us Rigu few lihdsi atswed wairakus leelus darbus, kas weikti schini wafarā. Sawam diplomdarbam winsch iswehlejees tematu „Kas tee tahdi, kas dseedaja“. Wafaras atpuhtu R. nepasihst, jo brihwo laiku seedojis 8. Daugawpils lahjn. pulka schtaba telpu isdailofchanat. Toteefu winsch zer atpuhstees pehz akademijas beigšanas lahda ahrsemju zetojumā.

Artūrs Dronis

ŠODIEN cēsniekam Artūram Dronim paliek 80 gadu. Laikam gan maz ir tādu ilggadēju pilsētas iedzīvotāju, kas nepazīst jubilāru — Mākslinieku savienības biedru. Gleznotāju. Viņa ota iemūžinājusi senās un jaunās Cēsis, Gaujas līčus, portreta žanrā tapusi novada kultūras darbinieku galerija.

Mūsu klases audzinātājs

ATMIŅAS DALĀS CĒSU 1. VIDUSSKOLAS
1949. GADA ABSOLVENTI

Ļoti iejūtīgs, saprotošs, pretimnākošs cilvēks. Nekad sevi nestāda augstāk par pārējiem. Prot iejusties «otra ādā» — arī skolēnu. Man skolotājs Dronis iemācīja, ka dzīvē pats galvenais — darbs.

Artūrs Dronis — gleznotājs mani saista ar to, ka dabu rāda neizskaistinātu, ar pārliecinošiem otas vilcieniem. Un portretos cenšas atklāt cilvēka iekšējo pasauli.

Laimonis Ceriņš,
Madonas rajona galvenais ķirurgs

Klases audzinātājs bija mūsu garīgās pasaules veidotājs. Un darīja to nemaināmi, ļoti taktiski. Viņa ietekmē tuva kļuva tēlotāja māksla. Ar savu personīgo piemēru iemācīja atbildības sajūtu, ikvienu darbu veicot.

Mēs kopā ar Uldi Upmani gājām uz mākslinieka darbnīcu un individuāli papildinājāmies zīmēšanā un rasēšanā. Artūra Droņa iespaidā pat kādu laiku domāju izglītību turpināt mākslas jomā. Sarunās un kopējās nodarbībās mums it kā pavērās logs uz pasauli. Manā mūžā otra tāda skolotāja — audzinātāja kā Artūrs Dronis nav bijis.

Romāns Olengovičs,
tresta «Latspecstroj» pārvaldnieks

Artūrs Dronis bija mūsu klases audzinātājs sarežģītajos pēckara gados. Klase komplektējās no dažāda vecuma skolēniem. Bet audzinātājs spēja mūs visus saliedēt. Jau skolas gados iepazinām viņu arī kā mākslinieku. Mani vienmēr Ar-

tūra Droņa veidotie portreti valdzinājuši ar savu dabiskumu.

Jānis Tilmanis,
Rīgas 49. vidusskolas skolotājs

Labs pedagogs. Labs cilvēks. Saprata savas klases audzēkņus. Mācīja mūs kā jauniešus, cienīja kā cilvēkus. Skolotāja personības iespaidā mūsu klase jau 35 gadus nav zaudējusi tuvības sajūtu. Regulāri tiekamies un vienmēr kopā ar audzinātāju.

Elmārs Alksnis,
Cēsu celtniecības tresta ražošanas tehnoloģiskās komplektācijas pārvaldes realizācijas daļas priekšnieks

Tagad saka — darbaudzināšana. Bet skolotājs Dronis to lieliski veica bez skaļiem apzīmējumiem. Zīmēšanas stunda — uzdevums afišu uztaisīt, kādu noformējumu izveidot, un nemaināmi esi iesaistīts darbā. Ar Artūru Droni radās stabilitātes sajūta.

Tajos divos gadu desmitos, kamēr Artūrs Dronis strādāja Cēsu 1. vidusskolā, audzēkņu mākslas izpratnes veidošanā viss bija kārtībā. Ap viņu virmoja savdabīga gaisotne, kuru ietekmēja pasniedzamo priekšmetu specifika (mākslas vēsture, estētika, zīmēšana, rasēšana). Būtiski nozīmīgi tas, ka skolotājs pats ir gleznotājs, radoša personība. Ar ikdienišķu pieeju skaistumam pievērsa tam mūsu uzmanību. Mākslu jau nedrīkst atraut no dzīves.

Raimonds Pinnis,
mākslinieks interjerists

Dekuratoru. Sākums divdesmitajos gados operās un baleta teātrī, turpinājums dzimtajā pilsētā.

Skolotāju. Ilgus darba gadus skaistuma izpratnē mācījis vairākām Cēsu 1. vidusskolas audzēkņu padzēm.

29. decembrī pulksten 16 Cēsu vēstures un mākslas muzejā atklās Artūra Droņa jubilejas izstādi.

Darba ceļu līdzgaitnieku sveiciens

Kopējā darbā Cēsu 1. vidusskolā Artūru Droni iepazīnu kā cienījamu, krietnu cilvēku. Pedagogs, kas prata kontaktēties ar kolēģiem un audzēkņiem. Artūrs Dronis atrada laiku kopā ar skolēniem apmeklēt mākslas izstādes. Savas ieceres skolas telpu mākslinieciskajā noformēšanā pats arī praktiski realizēja.

Aldonis Bullis,
Latvijas PSR izglītības ministrs

Artūrs Dronis Cēsu vēstures un mākslas muzejā bijis un ir savs cilvēks. Savējais, uz kuru var droši paļauties. Omulīgs optimists. Cēsu mākslas dzīves apriņķī viņš ir it kā savdabīgs katalizators.

Ivars Zukulis,
Cēsu vēstures un mākslas muzeja direktors

Vācu fašistiskie iebrucēji Cēsu skolas pameta izdemolētas. 1944. gada rudenī pēc pilsētas atbrīvošanas tām atkal bija jāklūst par izglītības iestādēm. Artūrs Dronis bija viens no tiem, kas tūdaļ ķērās pie vismelnākā darba. Un jau pēc mē-

neša skolās atsākās mācības. Mākslinieka jubilejas reizē šis tālās atmiņas atgādinu tādēļ, ka daudzos gadu desmitos Artūru Droni esmu iepazītinājis kā cilvēku, kurš nebaidās ne no viena darba, apzinīgi pilda katru viņam uzticēto pienākumu.

Cēsu 1. vidusskolā Artūrs Dronis izveidoja gleznu galeriju. Arī visās klases bija skatāmi vērtīgi mākslas darbi. Tas viss — jo nozīmīgs viņa ieguldījums vairāku skolēnu paaudžu estētiskajā audzināšanā.

Kaut gan pensijas gados mākslinieks aktīvi strādā radošo darbu, tomēr atrod laiku pildīt pienākumus arī pedagogiskā darba veterānu rajona apvienībā, brauc uz skolām, tiekas ar lauku ļaudīm.

Hedviga Valdmane,
pedagogiskā darba veterānu rajona apvienības priekšsēdētāja

Materiālu kopu sagatavoja Cēsu vēstures un mākslas muzeja mākslas nodaļas vadītāja

Ieva Praznicāne
Viļa Bleikša foto

Artūra Droņa atcerei

IEVA PRAZNICĀNE

Maestro (it. - meistars). Goda nosaukums, kas bez īpašiem protokoliem un nolikumiem ieviesās cēsnieku (un ne tikai) leksikā, uzrunājot mūsu novada vecklasīki, gleznotāju Artūru Droni. Mūsu maestro pārstāvēja slaveno pirmskara gleznotāju paaudzi. Dzīvā saiste ar Mākslas akadēmijas korifejiem Purvīti, Federu, Miesnieku, Kugu. Sadarbība ar laikabiedriem Brenčēnu, Libertu, Vasariņu, Junkeru, cunftes kopība ar Cēsu māksliniekem Jullu, Baltgaili, Rozenbergu.

Radoši piesātināti studiju gadi Mākslas akadēmijā, kurus caurvij praktiskais dekorāciju izpildītāja darbs operā.

Tā nu iznāca, ka Artūra Droņa - gleznotāja radošā darba plauksme tā pa īstam sākās ar pensijas gadiem. Tapa Cēsu sabiedrisko un kultūras darbinieku portretu sērija. Uz audēkliem poētisku apgarotību iegūst gan Gaujas līči, gan piejūras ainavas, viens otrs Cēsu stūrītis saglabāties tikai Artūra Droņa gleznās kā mazpilsētas vēstures liecinieks.

Mākslinieks strādāja un priecājās, ja viņa gleznas citiem sagādāja prieku. Jā, dzīve ir viena lepna būšana, teiktu Artūrs Dronis. Tikai jānāk tā nodzīvot. Viņam tas izdevās.

Jāņa tēvs

Droņu dzimtas mājas - Pļavas ielā. Artūra bērnībā te bijusi pļava ar trim ēkām. Vasaras ziedu smarža Droņu ģimenes mājvietā ik gadu ieplūda uz Artūriem un Jāņu vakarā. Artūru Droni iepazīnu kā Jāņa tēvu no tiem

FOTO: DAINIS SAULĪTIS

Mākslinieka Artūra Droņa piemiņas izstādes atklāšanā atraitne Vera Drone pie vīra pašportreta.

Pedagogs (gr. pais - bērns, agein - vest)

Trīsdesmit gadus ilgs nepārtraukts pedagoga darbs. Neskaitāmas gleznas palika tikai iecerēs, bet toties daudzi cēsnieki atceras, kā skolotājs iztaisnojis glītrakstīšanā krampjaini savilkto pirkstu, prasīgi vērtējis rasējumu līnijas tīrību un, pats galvenais, mācījis saskatīt skaistumu ikdienas priekšmetos un to parādīt zīmējumos.

Mācot izprast skaistumu, iemantota skolēnu cieņa un mīlestība, kas nezūd caur gadu desmitiem. No Artūra Droņa atmiņām: "Saka, ka man esot bijušas kaut kādas īpašas pedagogiskas metodes. Es gan tā nedomāju. Vienkārši godīgi darīju savu darbu un pret skolēniem izturējos kā pret cilvēkiem. Jauni, nepieredējuši, reizēm palaidnīgi, bet ne jau ļauni. Ar ļaunumu savā mūžā nekad ne pret vienu neesmu izturējies, kur nu pret skolēniem."

Psihoterapeits (gr. psychē - dvēsele, + therapeia - rūpes, kopšana, ārstēšana)

Ikviens, kas reiz nonācis Artūra Droņa labestības gaisotnē, to aizmirst nespēj. Ne retais ieskrēja Pļavas ielas mazajā darbnīcīnā cilvēcīgas atelpas mirkli rast. Meistars bija cilvēks, personība, kas nenomāc, bet palīdz dzīvot. Ar vīrišķīgu stabilitāti dzīves vētras vilņojumus rimti izturējis. Artūram Dronim bija kāds īpašs talants, kas jo gadu, jo mazāk cilvēkiem piemīt - spēja klausīties, uzklaut, saprast, piedot. Tas notiek nemanot, kā nemanot silums izplatās no mākslinieka darbnīcā iekurtās krāsns.

Lielās laika dimensijās noteicošās, paliekošās ir garīgās vērtības, ikdienas dzīvē tik grūti tveramās un sveramās.

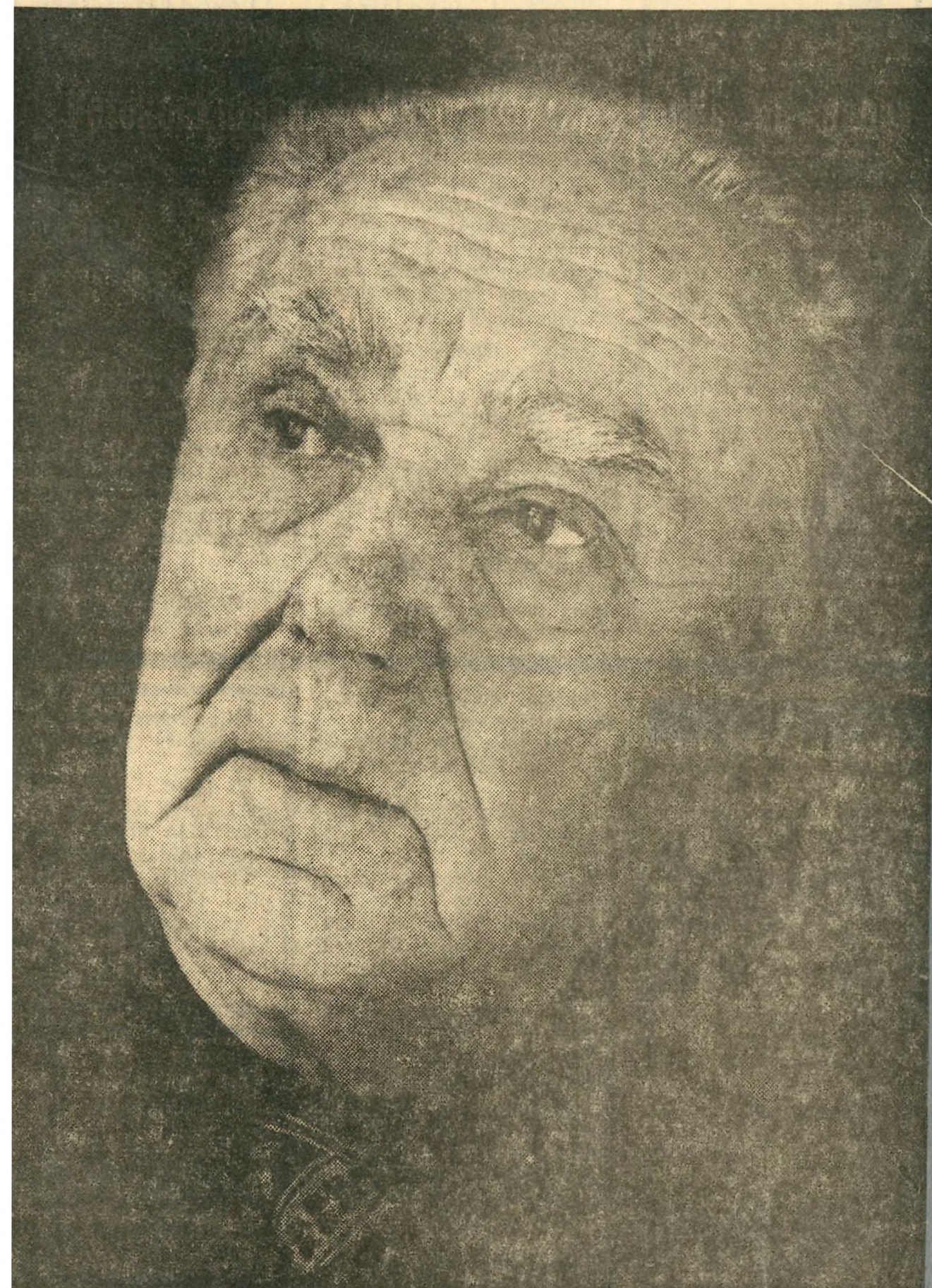
Mēs redzam un dziļi izjūtam pasauli, pāiet laiks, kamēr atrodam vārdus, lai apzīmētu savu pieredzi. Tāpēc nav brīnums, ja saka, ka viena glezna ir tūkstoš vārdu vērtā.

Mākslinieka Artūra Droņa 95 gadu piemiņas gleznu ekspozīcija skatāma Cēsu Izstāžu namā. □

Viena glezna ir tūkstoš vārdu vērtā

laikiem, kad, nedroši uzsākot taciņu mākslas dzīvē, garīgo balstu, padomu, uzmundrinājumu guvu no Jāņa Droņa. Tādu balstāmo Jānim bija daudz. No vecākiem viņš bija pārmantojis apbrīnojamu iejūtību un nesavtību. Jānis - neaizmirstama personība. Tēva - mākslinieka ceļa tālākģājējs. Bija aktīvākais mākslas un sabiedriskās dzīves katalizators Cēsīs. Viena no idejām - veidot reiz Pļavas ielā tētim piemiņas muzeju... Nebija lemts.

Fotokonkursam «Mūsu novada ļaudis un daba»

Vilis Bleikšs. MAKSLINIEKS ARTŪRS DRONIS.

Padomju Druva (1982, 27. februāris)